Postbus 58285, 1040 HG Amsterdam

Aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
De heer H.G.J. Kamp
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Datum
31 MRT 2011
Van

Ons kenmerk
SBK/82644/AB/EvH
Uw kenmerk
IVV/OOG/2011/3758
Bijlage(n)
Uitvoeringstoets conceptwets-voorstel woonlandbeginsel
Pagina

Onderwerp
Uitvoeringstoets conceptwetsvoorstel woonlandbeginsel

Geachte heer Kamp,

Met uw brief van 4 maart 2011 heeft u ons het conceptwetsvoorstel woonlandbeginsel toegestuurd. U hebt ons verzocht het conceptwetsvoorstel te toetsen op aspecten van uitvoerbaarheid en stelt ons in dat kader een viertal vragen.

In de bijgaande uitvoeringstoets gaan wij aan de hand van de door u gestelde vragen in op de verschillende onderdelen van het conceptwetsvoorstel.

Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid
Het voorstel is uitvoerbaar en handhaafbaar. Ook de beoogde invoeringsdatum van 1 januari 2012 is haalbaar. Bij deze conclusies moeten we echter een paar kanttekeningen plaatsen.

Bij de beoordeling van de uitvoerbaarheid is ervan uitgegaan dat de woonlandfactor kant-en-klaar door uw ministerie wordt opgenomen in de ministeriële regeling. Dat geldt ook voor de landen waarvan de koopkrachtpariteit, het basisgegeven ter berekening van de woonlandfactor, niet voorhanden is. Uniformiteit van uitvoering bij de betrokken organisaties is gediend bij de beschikbaarheid van de factor.

De uitvoerbaarheid wordt mede bepaald door de juridische consistentie van het wetsontwerp, met name in relatie tot verdragsrecht. Daarin ziet UWV risico's. UWV zal hierover ambtelijk een nadere toelichting verstrekken.

De handhaafbaarheid heeft als zwakke stee dat het aspect 'wonen' zeer cruciaal is. Van oudsher is dit al een moeilijk te controleren gegeven. Het financiële belang van betrokkenen om de werkelijke situatie te verhullen of te verzwijgen wordt met het wetsvoorstel groter.

De benodigde systeemaanpassingen zijn realiseerbaar per 1 januari 2012 als uiterlijk 1 juni met de systeemaanpassingen kan worden begonnen. Met deze wijziging lijkt echter de verandercapaciteit voor 2011 volledig opgebruikt te zijn. We zullen hier een nadere analyse van maken, mede de wetgeving in ogenschouw nemend die ook begin 2012 in werking moet gaan treden, maar waar nog geen uitvoeringstoets op is uitgebracht. Mogelijk kan deze analyse aanleiding geven in overleg te treden met uw ministerie over herprioritering van de wetsvoorstellen met beoogde ingangsdatum in de eerste maanden van 2012.

Uitvoeringskosten
De incidentele uitvoeringskosten van het voorstel bedraagt ongeveer € 200.000,-. Deze kosten hebben grotendeels betrekking op aanpassing van het WIA-uitkeringssysteem. Vanwege het geringe aantal gevallen schatten we slechts beperkte structurele personele en andere uitvoeringskosten in. Op dit moment gaat het om een tiental uitkeringen. Binnen een paar jaar kan dat toenemen tot maximaal enkele honderden. Ook dan is slechts zeer beperkt sprake van toename in de structurele uitvoeringskosten.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Dr. J.M. Linthorst
Voorzitter Raad van Bestuur

Bijlage

Reactie Uitvoeringstoets Conceptwetsvoorstel woonlandbeginsel

Op 4 maart 2011 ontving UWV het verzoek van SZW om een uitvoeringstoets uit te brengen op het Conceptwetsvoorstel woonlandbeginsel.
Verzocht wordt om de u-toets uit te brengen vóór 5 april. Dat wil zeggen dat de termijn voor de u-toets korter is dan de gebruikelijke 6 weken. Dat betekent dat voor de technische en processuele consequenties de reactie nog een voorlopig karakter heeft. Daar waar aanvulling of correctie aangewezen is, zal UWV aanvullend rapporteren.

Het verzoek is om het conceptwetsvoorstel te beoordelen op aspecten van uitvoerbaarheid, middels de volgende vragen:

1. Is het conceptwetsvoorstel uitvoerbaar en handhaafbaar? Zo ja, onder welke voorwaarden?
2. Ambitie van het kabinet is invoering op 1-1-2012. Acht u dit mogelijk en zo ja onder welke condities?
3. Wat zijn de financiële effecten van het wetsvoorstel op de uitvoeringskosten (zowel eenmalig als structureel)? Ik verzoek u deze effecten te onderbouwen aan de hand van een specificatie van kosten.
4. Welke gevolgen heeft het wetsvoorstel voor de formatie, uitgesplitst naar implementatie en structurele effecten?

Tot slot hebben we een aantal wetstechnische vragen en opmerkingen opgenomen.

1. Is het conceptwetsvoorstel uitvoerbaar en handhaafbaar? Zo ja, onder welke voorwaarden?

Uitvoerbaarheid
UWV beoordeelt dit conceptwetsvoorstel als uitvoerbaar. Qua aantallen is de impact voor UWV van het voorstel op dit moment nog beperkt. De doelgroep is de WGA-uitkeringsgerechtigden met een gedeeltelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering die niet voldoen aan de inkomenseis, en die niet woonachtig zijn in Nederland, de EU, EER of Zwitserland. Het gaat in totaal om een 10-tal uitkeringen. De verwachting is dat dit getal in de loop der jaren zal toenemen tot enige honderden.

Handhaafbaarheid
Het conceptwetsvoorstel is handhaafbaar voor UWV. Het conceptwetsvoorstel creëert geen nieuwe handhavingproblemen. Dat neemt niet weg dat de introductie van het woonlandbeginsel een accent legt op de vraag waar betrokkene woont. Het financiële belang van personen met een vervolguitkering om het vertrek naar een land met lage woonlandfactor te verhullen, wordt met het conceptwetsvoorstel groter.

In de MvT wordt dit punt ook geraakt. In de MvT wordt aangegeven dat de GBA leidend is voor de vraag waar een belanghebbende woont. Het is echter de ervaring van UWV dat de gegevens in GBA juist op het aspect of betrokkene in of buiten Nederland woont, niet bruikbaar is. Wanneer mensen zich laten uitschrijven, bevat GBA geen gegevens over het woonland. Laten ze zich wel ingeschreven staan, dan bemoeilijkt dat het onderzoek naar de aard van het verblijf in het buitenland. Gaat het om tijdelijk verblijf of om wonen? Het financiële belang van personen met een vervolguitkering om het vertrek naar een land met lage woonlandfactor te verhullen, wordt met het conceptwetsvoorstel groter. Daarmee wordt het aantrekkelijker het verblijf in het buitenland als tijdelijk te presenteren. Het niet uitschrijven bij de GBA kan hierbij horen. Het in te voeren RNI (Register Niet Ingezetenen) biedt hier geen oplossing voor.

Er hoeft overigens geen sprake te zijn van bewust verkeerde registratie in het GBA. Het is voor betrokkenen vaak onduidelijk wanneer het langdurig verblijf in het buitenland moet worden gemeld, en wanneer niet. Door het hergebruik van GBA-gegevens binnen UWV wordt ook lang niet altijd onderkend dat er sprake is van meerdere jaren achtereen een langere periode buiten Nederland verblijven. Daarmee ontbreekt een effectief controlemiddel voor UWV. Dat kan een probleem zijn bij de uitvoering van het voorliggende wetsvoorstel.

UWV, maart 2011

Risico's
De uitvoerbaarheid wordt voorts geraakt door de houdbaarheid van de wet. De inschatting van UWV is dat er sprake is van een hoog procesrisico.

2. Ambitie van het kabinet is invoering op 1-1-2012. Acht u dit mogelijk en zo ja onder welke condities?

Op zichzelf kunnen de aanpassingen tijdig worden gerealiseerd als uiterlijk 1 juni 2011 kan worden begonnen met de benodigde systeemaanpassingen. Er is echter al een zeer grote lijst aan systeemaanpassingen die UWV in de loop van 2011 moet realiseren. De releases zitten nu al voor het gehele jaar vol. Hierdoor moet er rekening mee worden gehouden dat de invoeringsdatum van 1 januari 2012 niet haalbaar zal blijken te zijn voor wetswijzigingen die nog niet aan UWV zijn voorgelegd ter beoordeling van uitvoerbaarheid. Wij vragen bij de vaststelling van de invoeringsdatum mede de wetgeving te betrekken waarbij ook een invoeringsdatum van 1 januari 2012 wordt overwogen. Mocht heroverweging van de invoeringsdata aan de orde zijn, dan kunnen wij ons voorstellen dat herprioritering ertoe leidt dat wordt gekozen voor andere wetgeving dan het woonlandbeginsel voor invoering per 1 januari 2012, gelet op het geringe bijdrage van de WIA-maatregel op de opbrengst van het totale voorstel.

3. Wat zijn de financiële effecten van het wetsvoorstel op de uitvoeringskosten (zowel eenmalig als structureel)?

De kosten voor het invoeren van het wetsvoorstel bedragen naar schatting ongeveer € 200.000,-. Deze kosten hebben vooral betrekking op aanpassingen in systemen. Daarmee is ongeveer een bedrag van € 125.000,- gemoeid. De overige aanpassingen hebben te maken met klantcommunicatie en de aanpassing van interne instructies voor de medewerkers.

4. Welke gevolgen heeft het wetsvoorstel voor de formatie, uitgesplitst naar implementatie en structurele effecten?

Gelet op de aantallen, is er op dit moment geen sprake van een structureel verhogend effect op de uitvoeringskosten. Ook als de aantallen tot enkele honderden toenemen is er nauwelijks sprake van effect. UWV schat in dat de structurele kosten voor elke 100 uitkeringen waarbij de woonlandfactor moet worden toegepast met € 15.000,- stijgen.

Wetstechnische opmerkingen:

- In de algemene MVT staat bovenin paragraaf 6 'wet WIA' dat de WGA-vervolguitkering wordt toegekend bij het einde van de loongerelateerde WGA-uitkering mits 'niet volledig en duurzaam arbeidsongeschikt'. Dat is zo voor de uitkeringsgerechtigde met een arbeidsongeschiktheid van 35-80%. De volledig (niet duurzaam) arbeidsongeschikte heeft echter geen inkomenseis en krijgt altijd een loonaanvullingsuitkering WGA.

- De garantie-uitkering van het huidige art. 62 lid 3 wet WIA valt buiten de doelgroep. Klopt de verwijzing in dat lid 3 nog wel, nu er een nieuw tweede lid komt?

- In de algemene MvT staat bij paragraaf 6 onder de subparagraaf 'overgangstermijn' dat de 6 maanden termijn geldt voor wie als recht heeft op WGA-VVU uitkering. Dat strookt niet met de formulering van art. 124 en van de artikelsgewijze toelichting bij art. 124. Daar staat 'op inwerkingtredingdatum *woonde* buiten de EU'.

- De eigenrisicodrager WGA en het omslaglid betalen van een loonaanvullingsuitkering alleen voor het bedrag aan fictieve vervolguitkering. UWV gaat ervan uit dat deze fictieve

vervolguitkering niet hoeft te worden aangepast aan de woonlandfactor. Mocht dit wel de bedoeling zijn, dan stijgen de incidentele en structurele uitvoeringskosten exponentieel.

- Wanneer de uitkering van iemand met een vervolguitkering WIA overlijdt, wordt de overlijdensuitkering gebaseerd op de uitkering na toepassing van de woonlandfactor. Dit volgt uit artikel 74 lid 3 WIA. Wij gaan ervan uit dat dit impliciet de bedoeling van het wetsvoorstel is.

- Op verdragsrechtelijke gronden is UWV nog steeds gehouden Toeslag uit te betalen naar een omschreven groep niet-EU landen. Toepassing van de woonlandfactor wordt in die landen gecompenseerd doordat de toeslag het inkomen alsnog aanvult als het gezinsinkomen onder het toetsbedrag ligt.

UWV, maart 2011